

Sevgili Öğrenciler; Sizlere ilköğretimden sonra gidebileceğiniz eğitim seçeneklerini ve kurumlarını;

Sadece yüksek öğretime hazırlayan ortaöğretim,

Hem mesleğe hem yüksek öğretime hazırlayan orta öğretim,

Orta öğretime gitmeden bir mesleğe ve iş hayatına hazırlayanlar olarak tanıtılmaya çalıştık.

Sizler bu seçeneklerden kendinize uygun olanı danışmanlarınızın rehberliğinde ailelerinizle beraber belirlemek ve bir karar vermek durumunuzdasınız. Size daha çok yardımcı olabilmek için kendinizi ve bir mesleği tanımanız için gerekli bazı ip uçlarından da bahsedeceğiz.

KENDİNİ TANIMA İLE İLGİLİ İP UÇLARI

• **YETENEĞİNİZ.** Sevgili öğrenciler; yetenek kısaca, öğrenme veya bir eğitimden yararlanma gücüdür. Yetenekler insanda doğuştan olmakla birlikte daha sonra çevre etkisiyle de geliştirilebilir. Ancak insanlar birbirlerinden farklı yeteneklere sahiptirler. Bireylerin doğuştan getirdikleri çevre etkisiyle desteklenen yetenekleri, onların hangi meslekleri daha iyi yapabilecekleri konusunda ipucu verir. Örneğin sosyal bilimler ile ilgili derslerde daha başarılı olan öğrencilerin sosyal alanlarda, matematik ve fen bilimleri ile ilgili teknik mesleklerde daha başarılı olabileceklerini söylemek olasıdır.

• Her mesleğin birbirinden farklı yetenekler gerektirdiğini dikkate alarak, bireylerin yeteneklerine uygun meslekleri seçmeleri, kendilerine avantaj sağlayacak , daha başarılı ve mutlu olmalarına ortam hazırlayacaktır. Bu nedenle yeteneklerinizin hangi yönde olduğunu belirlemeniz ve bu doğrultudaki mesleklere yönelmeniz doğru bir yaklaşım olacaktır.

• **İlgi ve istekleriniz.** Sevgili öğrenciler , insan doğasında ilgi duyduğu ve istediği şeyleri severek yapmak vardır. Hoşlandığınız dersler ve işler sizin ilginizin belirlenmesinde en önemli ip uçlarıdır. Burada dikkat edilecek husus ilginin uzun süreli olmasıdır. Severek yapılan bir iş ve meslek, başarının ve mutluluğunun temel koşullarından biridir. Bu nedenle hangi mesleklere ilgi duyduğunuz ve sevdiğinizi belirleyerek buna uygun bir yönelme yapmanız önem taşımaktadır.

• **Mesleki değer:** Sevgili öğrenciler, her insan yaratılışı gereği ve çevresinin etkisi ile ataklık, sabırlık, girişkenlik, çekingencilik gibi farklı karakter yapısındadır. Herkesin fiziksel görünümü, istek beklenti ve yetenekleri de farklıdır. Bazıları futbol oynamaktan hoşlanırken, bazıları yüzmekten, güreşmekten, bir müzik aleti çalmaktan veya resim yapmaktan hoşlanır. Kimimizin beden özellikleri koşmaya, kimimizin yüzmeye, kimimizin güreşmeye vb. etkinliklere daha uygundur. Bazılarımız bir müzik aletini çalmayı çok çabuk öğrenirken, bazılarımız çaba harcadığı halde yeterince başarılı olamayabiliriz. Ama bunun yanında çok başarılı basketbol oynayabiliriz. Çok başarılı bir futbol yıldızının, futbolu bırakarak, yeteneği olmadığı halde terzicilik yapmaya; başarılı bir boksörün de, yeteneği olmadığı halde resim yapmaya kalktığını, üstelik de başarılı olmayı ve beğenilmeyi beklediğini düşünebilir miyiz?

• Sevgili öğrenciler, insanlarda bulunan bu farklı yetenekler, toplumsal yaşamda, farklı hizmetlerin kaliteli bir şekilde görülmesine fırsat verir. O halde yeteneği ve eğilimi müzik yönünde olanların terzicilikle, spor yönünde olanların da sporla uğraşması hem kendi başarılarını, hem de toplumsal hizmetlerin kalitesini artıracaktır.

• Sevgili öğrenciler, insanlarda bulunan bu farklı yetenekler, farklı meslekler için önem taşımaktadır. Her meslekte, çok istesek ve çok çabalasak bile başarılı olmayabiliriz. İnsanın gelişimi süreci içinde bazı şeylerin daha çabuk ve kolay öğrenildiği evreler vardır. Büyüklerimiz “Ağaç yaş iken eğilir” atasözü ile, öğrenmenin de uygun bir çağının olduğunu

vurgulamışlardır. Bu çağ iyi değerlendirilemediğinde kaçırılan fırsatın telafisi çok güç olmaktadır.

- Sevgili öğrenciler, bu nedenle önce kendi bireysel özelliklerinizi ve yeteneklerinizi tanımalı, daha sonra meslekleri ve bunların gerektirdiği nitelikleri tanımalısınız. Son olarak da bireysel özelliklerinize uygun olabilecek mesleği seçmelisiniz.

- Sevgili öğrenciler; öğretmenleriniz, okul rehberlik servisleri ve aileniz meleki yönelmenizde ve eğitim tercihlerini belirlemenizde size yardımcı olabileceklerdir. Lütfen onların görüş ve önerilerini alın.

MESLEKLERİ TANIMA İLE İLGİLİ İP UÇLARI

- Meslekleri tanıma hususunda çevrenizden daha çok yardım almak ve daha çok gözlemci ve inceleyici olma durumundasınız. Meslekleri tanımak için:

- Size verilen dökümanları iyi inceleyiniz.

- Öğretmenlerin denetiminde çevreye yapılan teknik gezilerde daha çok inceleyici ve sorucu olunuz.

- İş yerlerine ve meslekî eğitim veren kurumlara yapılan ziyaretlere katılınız.

Meslek elemanlarıyla görüşerek onların meslekleriyle ilgili görüşlerini alın. Onlara çalışma ortamlarını, çalışma koşullarını, yaptıkları işleri, çalışanlarda aranan bedeni ve eğitimsel özellikleri, iş kıyafetlerini, işlerinin yapımı için gerekli yeterlikleri, iş içinde karşılaştıkları güçlükleri, işlerinin olumlu ve olumsuz yönleri, meslekte ilerleme durumlarını, kazanç durumlarını, mesleki hareketlilik durumlarını ve mesleğin geleceğinin ne olabileceğini gibi soruları sorun. Aldığınız cevapları not ederek daha sonra öğretmenleriniz ve ailenizle birlikte dikkatle değerlendirerek yorumlayınız.

Sevgili Öğrenciler;

Genel bir ifade ile toplumdaki bir çok hizmetin görülmesi için çok çeşitli mesleklere ihtiyaç bulunmaktadır. Bunların hepsi, toplumsal bir ihtiyaca cevap vermesi yönüyle, saygın mesleklerdir. Önemli olan sizin için en uygun olanına yönelmenizdir. Yaşamınızı sürdürmeniz için gerekli olan mesleği doğru olarak seçmeniz, mutlu olmanızda önemli bir aşamadır. Seçmiş olduğunuz mesleği daha sonra yaşınız ilerledikçe değiştirme şansınız giderek azalacaktır. Çevrenizde, mesleklerinden şikayetçi olan fakat onu sürdürmek zorunda olan mutsuz insanlar görebilirsiniz. Bu örnekler sizin için en uygun olan mesleği seçmeniz gelecekteki yaşamınızda taşıyacağı önemi daha iyi takdir etmenize yardımcı olacaktır.

Sevgili öğrenciler; yaşamınızın en önemli kararlardan birisi olan mesleki yönelme ve meslek seçimini tesadüflere bırakmayınız. Nedeni ve açıklaması ne olursa olsun sevemeyeceğiniz ve kişilik özelliklerinize uygun olmayan mesleklere yönelmeyiniz. Doğru mesleği seçmeniz yaşamınızın kalitesini artıracaktır. Unutmayınız yaşamınız, herkesten önce, sizin için önemlidir. Çevrenizde bulunan okul ve çıraklık eğitimi merkezlerinde burada belirtilen meslek alanlarının, ancak bazıları bulunmaktadır. Bunların neler olduğunu rehber öğretmeninizden ve ilgili eğitim kurumlarından öğrenebilirsiniz.